8889 ـ ئىستىراخوئانىيەنىڭ ئارقا كۆرۈنىشى ۋە ھۆكمى

سۇئال

بۇگۈنكى جەمئىيەتتە ئومۇملىشىۋاتقان سۇغۇرتا تىجارىتىنىڭ ھۆكمى نېمە؟.

تەپسىلى جاۋاپ

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر.

1-بارلىق تىجارەت سۇغۇرتىلىرى شەك-شۈبھىسىز جازانىدۇر. ئۇ بولسا پۇلنى پۇلغا سېتىش بولۇپ، سۇغۇرتا پۇلىغا ئۇنىڭدىن كۆپرەك ياكى ئازراق پۇلنى مەلۇم مۇددەتتىن كېيىن سېتىۋېلىش بولىدۇ. يەنى بۇ بولسا شەرىئەت چەكلىگەن جازانىدۇر، كۆپلىگەن ئايەتلەردە جازانىنىڭ ھاراملىقى بايان قىلىنغان.

2- بارلىق تىجارەت سۇغۇرتىلىرى ئاللاھ تائالا قۇرئان كەرىمدە ھارام قىلغان قىمار شەكىلدە بولىدۇ (يەنى شەكلى ئۆزگەرگەن قىمار). بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: ئى مۆمىنلەر! ھاراق ئېچىش، قىمار ئويناش، بۇتلارغا يەنى چوقۇنۇش ئۈچۈن تىكلەنگەن تاشلارغا چوقۇنۇش، پال ئوقلىرى بىلەن پال سېلىش، شەيتانىنىڭ ئېشى، پاسكىنا قىلىقتۇر، بەختكە ئېرىشىشكىلار ئۈچۈن، شەيتانىنىڭ ئېشىدىن يىراق بولۇڭلار، شەيتان ھاراق، قىمار ئارقىلىق ئاراڭلاردا دۈشمەنلىك، ئاداۋەت تۇغدۇرماقچى، سىلەرنى نامازدىن ۋە ئاللاھنى ياد ئېتىشتىن توسماقچى بولىدۇ، سىلەر ئەمدى ھاراقتىن، قىمارىدىن يانمامسىلەر؟ سۈرە مائىدە 90- ئايەت.

بارلىق شەكىلدىكى سۇغۇرتىلار قىسمەتلەر بىلەن ئويناشقانلىق بولىدۇ، سۇغۇرتا شىركەتلىرى بىلەن سەن ئەگەر مۇنچىلىك پۇل تۆلىسەڭ ناۋادا ساڭا بىرەر ھادىسە كەپ قالسا مۇنچىلىك پۇل بىرىمىز دەپ توختام تۈزىدۇ، بۇنىڭ ئۆزى ئۇنىڭ قىمار ئىكەنلىكىگە يېتەرلىك پاكىت. ساغلام ئەقىل ئىگىسى قىمار بىلەن سۇغۇرتىنىڭ ماھىيىتىنىڭ بىر ئىكەنلىكىدىن شەك قىلمايدۇ.

3- بارلىق تىجارەت تۈسى ئالغان سۇغۇرتىلار ئالدامچىلىقتۇر. كۆپلىگەن سەھىھ ھەدىسلەر ئارقىلىق ئالدامچىلىقنىڭ ھاراملىقى ئىسپاتلانغان. ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رەسۇلۇللاھتىن رىۋايەت قىلغان ھەدىسنى بايان قىلىپ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام سودىدا ئالدامچىلىق قىلىشتىن چەكلىگەن دەيدۇ. بۇ ھەدىسنى مۇسلىم رىۋايەت قىلغان.

بارلىق تىجارەت سۇغۇرتىلىرى ئالدامچىلىققا تايىنىدۇ، پۈتۈن سۇغۇرتا شىركەتلىرى ھادىسىنىڭ يۈز بېرىش مۇمكىنچىلىكى بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ، شۇنداقلا ھادىسىنىڭ قاچان ۋە قانداق بولۇشىنى بىلمەيدۇ، بۇ ئىشلار ئالدامچىلىق دەپ ھېسابلىنىدۇ.

4- بارلىق تىجارەت سۇغۇرتىلىرى كىشىلەرنىڭ پۇل-مېلىنى ناھەق يول بىلەن يەۋېلىش بولۇپ(يەنى شەكلى ئۆزگەرگەن شىركەتلەشكەن زامانىۋى ئالدامچىلىق) ئاللاھ بۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلارنى قۇرئاندا چەكلەپ مۇنداق دېگەن: «ئى مۆمىنلەر! بىر-بىرىڭلارنىڭ مالىلىرىنى ناھەق يول بىلەن

يەۋالماڭلار» سۆرە نىسا 29- ئايەتنىڭ بىر قىسمى.

بارلىق تىجارەت سۈغۈرتىلىرى كىشىلەرنىڭ پۇل-مېلىنى يەۋېلىشتىكى ئەمەلىي ھىيلە-مىكىردۇر. گېرمانىيەلىك بىر ئالىمنىڭ ستاتىكا قىلغان سانلىق مەلۇماتتا بىلدۈرۈلىشىچە، سۈغۈرتا شىركەتلىرى خېرىدارلاردىن ئالغان پۇلنىڭ، ئۇلارغا قايتۇرۇلۇش نىسبىتى 2.9% كېلىدىغانلىقىنى ئىسپاتلىغان. سۈغۈرتا بولسا، ئىسلام ئۈممىتى ئۈچۈن چوڭ بىر مەنىۋى زىيان بولۇپ غەيرىي مۇسۇلمانلارنىڭ سۈغۈرتىغا قاتنىشىشى بىزگە ھۆججەت بولالمايدۇ. يۇقىرىقىلار بولسا سۈغۈرتا شىركەتلىرىنىڭ شەرئىەت چەكلىگەن يوللارغا تايىنىدىغانلىقىنىڭ بىر ئاددى مىسالىدۇر. بۇنىڭدىن باشقا نۇرغۇن تەرەپلىرى بولۇپ بۇ يەردە توختالمايمىز.

بەلكى يۇقىرىدا دېيىلگەنلەر ئۇ ئىشنىڭ ئىسلام شەرئىتىدە چەكلىمە قويۇلغانلىقىغا ئىسپات قىلىش ئۈچۈن يىتەرلىكتۇر.

ئەپسۇسلىنارلىقى شۇكى بىر قىسىم سۈغۈرتا شىركەتلىرى ھەمكارلىق سۈغۈرتىلىرى ياكى كاپالەت سۈغۈرتىسى ياكى ئىسلام سۈغۈرتىسى دېگەن ناملار بىلەن ئاتاپ خەلقنى ئالدايدۇ. بىراق بۇ ئارقىلىق سۈغۈرتىنىڭ باتىل ھەقىقىتىدىن ھېچ قانداق بىر نەرسىنى ئۆزگەرتەلمەيدۇ. سۈغۈرتا شىركەتلىرىنىڭ ھەمكارلىق سۈغۈرتىسىنىڭ دۇرۇس ئىكەنلىكىگە ئۆلىمالار پەتىۋا بەرگەن دېگەن داۋاسى يالغان ۋە بۆھتاندۇر، بۇ ئۇقۇشماسلىقنىڭ سەۋەبى بىر قىسىم سۈغۈرتا شىركەتلىرى ئۆلىمالاردىن ساختىپەزلىك بىلەن كۆز بويامچىلىق قىلىپ ھەمكارلىق سۈغۈرتىسى دەپ ئىسىم قويۇپ بۇنىڭدىكى مەقسەتنى خەير-ئىھسان قىلىش، ئىنسانلارغا تەبىئى-ئاپەتلەردە ياردەمدە بولۇش، يوقسۇللارغا ئاتىدارچىلىق قىلىش دەپ تونۇشتۇرۇپ پەتىۋا ئالغان، ئەمەلىيەتتە ھەمكارلىق سۈغۈرتىسى دەپ ئاتالغان بۇ سۈغۈرتىنىڭ باشقا سۈغۈرتىلار بىلەن ھېچقانداق پەرقى يوق. بۇنىڭدىكى ئوخشاشماسلىق، بۇنىڭ ماھىيتىدە بولماستىن بەلكى شەكلى ۋە ئىسىمدە بولغان، بۇ بولسا خەير-ئىھسان قىلىش، ياخشىلىق ۋە تەقۋالىققا ياردەملىشىش بولماستىن بەلكى گۇناھ ۋە ئاداۋەتكە ياردەملەشكەنلىكتۇر، بۇنىڭدىكى مەقسەت تەبىئى- ئاپەتلەرگە ياردەم بېرىش بولماستىن، خەلقنىڭ مال-مۈلكىنى ناھەق يوللار بىلەن يېيىشتۇر.

ھەمكارلىق سۈغۈرتىسى باشقا سۈغۈرتىلارغا ئوخشاشلار ھارامدۇر، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئۆلىمالاردىن سۈغۈرتا توغرىسىدا سورىغان پەتىۋاسى ئىنكار قىلىنىدۇ، ئەمما بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ سۈغۈرتىنىڭ خەير-ئىھسان تەرەپلىرىنى ئېيتقانلىقى ھېچ نەرسىنى ئۆزگەرتەلمەيدۇ ۋە سۈغۈرتىنى جازالىنىدىن، قىماردىن، ئالدامچىلىقتىن، كىشىلەرنىڭ مال-مۈلكىنى ناھەق يول بىلەن يېيىشتىن، ئاللاھقا تەۋەككۈل قىلىش قاتارلىق ئىشلاردىن قۇتۇلدۇرالمايدۇ. بۇ پەقەت كىشىلەرنى ئالداش ۋە قايمۇقتۇرۇشتىن ئىبارەتتۇر. ئاللاھ ۋە ئاخىرەت كۈنىگە ئېشىنىدىغان ھەر بىر مۆمىن ئاللاھقا تەۋەككۇل قىلىپ ئۆزىنىڭ دىنى ۋە مال-مۈلكىنى ساقلاپ قىلىش ئۈچۈن ھەر تۈردىكى ئالدامچىلىق سۈغۈرتىلىرىدىن يىراق بولىشى باشقىلارنىمۇ بۇنىڭدىن توسۇشى لازىم.

(يۇقىرىدىكى سۆزلەنگەن مىساللار ئىسلام ۋە مۇسۇلمان ئەللىرىدە بولۇۋاتقان سۈغۈرتىغا ئائىت مىساللاردۇر. ئەمما غەيرى مۇسلىم دۆلەتلىرىدە ياكى كاپىرلار ئارىسىدا ياشاۋاتقان مۇسۇلمانلار، دۆلەت تەرىپىدىن سۈغۈرتىغا قاتنىشىشقا مەجبۇرلانمىسا، ھەر تۈرلۈك سۈغۈرتىلارغا قاتناشماسلىقى، تەقۋادارلىقنى لازىم تۇتۇپ ھەممە ئىشىدا ئاللاھقا تەۋەككۇل قىلىشى ئىنتايىن مۇھىم بولۇپ، دۇنيالىقتىكى بولۇش ياكى بولماسلىق ئېھتىماللىقى بولغان، ئاز-تولا ماددى زىيانىنى كۆزدە تۇتۇپ، مۇسۇلمان ئەقىدىسىنىڭ غۇلى بولغان ئاللاھقا تەۋەككۇل قىلىش تەك، بۇ بۈيۈك نېمەتتىن ئۆزىنى مەھرۇم قىلىش ئارقىلىق ئاخىرەتلىكىنى

زىيان تارتماسلىقى لازىم.ـ مۇھەررىر ـ)

ئاللاھ ھەممەيلەننى دىننى توغرا چۈشىنىدىغان ئۆزى رازى بولۇپ ياخشى كۆرىدىغان ئەمەللەرنى قىلىشقا مۇيەسسەر قىلسۇن.